

Ministerens tale til samråd i Arbejdsmarkedsudvalget den 1. april 2011

Besvarelse af samrådsspørgsmål AV og AW om mænds barsel stillet af Julie Rademacher (S)

DET TALTE ORD GÆLDER.

Ligestillingsafdelingen

Dato: 16. maj 2011

J nr. 2011 - 2517

/ANSMO

Spørgsmålene stillet til ministeren:

AV: "Mener ministeren, at det er et problem for ligestillingen i Danmark, at det ene køn diskrimineres og ikke har samme muligheder for at tage barsel som det andet?"

AW: "Mener ministeren, at ligestilling på barselsområdet påvirker ligestillingen mellem køn generelt i Danmark?"

Ministerens tale

Tak for ordet til beskæftigelsesministeren.

Jeg lægger mig 100 procent op ad beskæftigelsesministerens svar og afviser præmisserne for spørgsmålet.

Jeg er således enig i, at de lovgivningsmæssige rammer er i orden.

Den danske barselslovgivning giver forældrene en udpræget grad af fleksibilitet til at fordele barslen, som de vil.

Netop fordi det har været regeringens ønske at skabe så fleksible og gode rammer for at holde barsel som muligt, udvidede regeringen i 2002 den periode, hvor man som forældre kan modtage det fulde dagpengebeløb. Der er som nævnt nu 32 ugers dagpenge til deling mellem forældrene.

Derudover er der en dagpengeperiode på 18 uger til moderen i den beskyttelsesperiode, der er reserveret til moderen før og efter fødslen.

Jeg vil i denne forbindelse understrege, at beskyttelsesperioden på 18 uger til mødrene ikke må forstås som diskrimination af mænd.

Øremærkningen af de 18 uger – 4 før fødslen og 14 efter - til moderen stammer fra EU's graviditetsdirektiv fra 1992.

De 18 ugers beskyttelsesperiode er altså ikke et udtryk for en favorisering af kvinder frem for mænd, men bygger på EU-lovgivning, der er gennemsyret af en "beskyttelsestankegang"; Kvindernes helbred skal beskyttes før og efter fødslen.

Og jeg forstår endda, at denne tankegang ikke er ny, men går helt tilbage til tiden med Folkeforbundet.

Efter de 18 uger er der fuld ligestilling mellem moderen og faderen både med hensyn til antallet af uger, man har ret til at holde fri og med hensyn til adgangen til dagpenge.

Inden jeg går videre til besvarelsen af det andet spørgsmål, vil jeg – selvom det nok ikke kommer bag på Julie Rademacher - også understrege, at jeg helt i tråd med beskæftigelsesministeren er modstander af øremærkning af barselsorlov til mænd.

Det bygger på, at;

- Fordelingen af barselsorloven skal være op til den enkelte familie.
- Det er ikke noget, vi politikere skal blande os i.

Jeg vil indlede besvarelsen af spørgsmål AW med at sige, at jeg antager, at spørgeren egentlig mener følgende:

"Mener ministeren, at manglende ligestilling på barselsområdet påvirker ligestillingen mellem køn generelt i Danmark?"

Vi var jo nok ikke blevet kaldt sammen her i dag, hvis spørgeren var enig i, at der er fuld ligestilling på barselsområdet.

For at vende tilbage til sagens kerne: Som jeg tidligere har været inde på, anerkender jeg ikke den præmis, der ligger til grund for spørgsmålet.

Jeg mener som nævnt, at lovgivningen giver lige muligheder for fædres og mødres barsel.

Men jeg er enig i, at det må forventes at have konsekvenser, hvis kvinder vælger at tage hele barselsorloven uden at dele med deres mænd.

Det kan ikke afvises, at en eller flere omgange af fuld barselsorlov har indflydelse på forhold til kvinders indkomst og karrieremuligheder.

Men det er naturligvis en beslutning, kvinder selv træffer.

Når det er sagt, så findes der stadig normer og traditioner, som påvirker muligheder for reel ligestilling.

Og dem skal vi gøre noget ved. For det er centralt, at de personlige og frie valg ikke begrænses af gamle stereotyper og fastlåste normer.

Her tænker jeg på normer på nogle arbejdspladser om, at "rigtige" mænd ikke tager barsel.

En sådan kultur kan vi ikke rive op med rode via lovgivningen, det kræver et langt sejt træk med holdningsbearbejdning.

En effektiv måde at ændre de fastlåste normer om hvad "rigtige" kvinder gør, og hvad "rigtige" mænd gør, er at sætte ind imod det kønsopdelte arbejdsmarked.

Ifølge tal fra Lønkommissionen er ca. 2/3 af de ansatte i den private sektor mænd, mens omkring 80 procent af de ansatte i kommunerne og regionerne er kvinder.

Samtidig anslår SFI, at ca. 1/3 af alle kvinder og mænd på arbejdsmarkedet er beskæftiget på arbejdspladser, hvor det ene køn udgør over 80 procent.

Det er altså meget sandsynligt, at der dannes "mandeghettoer" og "kvindeghettoer" rundt omkring, hvor der eksisterer faste forestillinger om, hvor meget barsel mænd og kvinder *burde* tage.

Derfor har regeringen også sat ind med en række tiltag til at nedbryde det kønsopdelte uddannelsesvalg og det kønsopdelte arbejdsmarked.

Jeg vil ikke komme ind på dem alle, men blot omtale to initiativer, der bl.a. retter sig direkte mod fædres brug af barsel; "Barselsstafetten" og "Mandepanelet".

Med *Barselsstafetten*, som er et nyt initiativ under udvikling, er det tanken at samle gode erfaringer fra virksomheder, der er lykkedes med at understøtte mandlige ansattes brug af barselsorlov.

Virksomhedernes gode eksempler skal så kommunikeres ud til andre virksomheder til inspiration for nye tiltag, der kan fremme mænds brug af barsel.

Mandepanelet skal for det første få mændene aktivt på banen i ligestillingsdebatten. Så det ikke kun er en debat om kvinder og for kvinder. De skal ikke kun diskutere mænd, men også fx kvinder i bestyrelser. For det andet skal panelet stille skarpt på de udfordringer, der er for mænd. En af disse udfordringer kunne f.eks. være mænds brug af barsel.

Afslutningsvis vil jeg runde af med at fremhæve, at når regeringen ikke vil lovgive om øremærkning af barselsorlov til mænd, så er det ikke et udtryk for, at regeringen ikke gerne ser flere mænd tage barsel.

Det er derimod et udtryk for, at lovgivningen er på plads, og at regeringen ikke vil blande sig i forældres frie valg.

Budskabet er altså ikke, at målet helliger midlet.

Ja, vi ønsker i regeringen at opnå en mere ligelig fordeling af barslen. Men målet legitimerer ikke, at vi griber ind i familiernes frie valg.

For egentlig kan man spørge: Hvorfra skulle vi have den viden om, hvad den enkelte familie ønsker?